

Motion till riksdagen 2013/14:T385

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Sammanfattning

Klimatförändringarna är en av de största politiska utmaningarna vi står inför. Transportsektorn står för en tredjedel av utsläppen av växthusgaser i Sverige och 90 procent av sektorns energianvändning utgörs av fossila bränslen. Från tunga fordon har utsläppen ökat kraftigt de senaste decennierna. För att Sverige ska ta sitt klimatansvar och bli ett föregångsland måste samhället bli mer transportsnålt och den egna bilen få en minskad betydelse som transportmedel. För detta krävs ett systemskifte inom vårt transportsystem. Tillgängligheten till kollektivtrafik måste öka och möjligheterna förbättras för såväl gångtrafikanter som cyklister. Resor måste flyttas från flyg till järnväg. Ökningen av godstrafik på vägarna måste bromsas genom förbättrad logistik och i betydande omfattning överflyttas till järnväg och sjöfart. Vänsterpartiet föreslår därför en rad satsningar på utgiftsområdet för att uppnå ett klimatanpassat transportsystem som sätter resenären i centrum.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2014 inom utgiftsområde 22 Kommunikationer enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2014 för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (V)
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	18 389 167	+6 075 000

Fel! Okänt namn på

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (V)
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	19 572 580	+2 120 000
1:7 Trafikavtal	831 000	+100 000
1:11 Trängselskatt i Stockholm	873 886	-687 000
1:12 Transportstyrelsen	2 014 838	+200 000
Summa		+7 808 000

1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur

För omställning till ett klimatanpassat transportsystem prioriterar Vänsterpartiet investeringar i järnväg och sänker anslagen för investeringar i nya vägar. Vi föreslår ökade investeringar i nya järnvägar med 3 500 miljoner kronor för 2014. För perioden 2014–2016 anslår vi sammanlagt 11, 8 miljarder kronor i ökat anslag för järnvägsinvesteringar jämfört med regeringen.

Vänsterpartiet föreslår sänkt anslag för investeringar i nya statliga vägar med 1 000 miljoner kronor för 2014.

För att på sikt fördubbla andelen resande med kollektivtrafik föreslår Vänsterpartiet en rad ökade anslag för statligt stöd och medfinansiering. Se även motion V552, Kollektivtrafik.

För att den lokala och regionala kollektivtrafiken ska kunna utvecklas krävs långsiktigt stabila ekonomiska förutsättningar. Staten har ett ansvar för att tillse att kollektivtrafiken tar en större andel av antalet resor. Inte minst busstrafiken kan inom en relativt kort tidsperiod ersätta betydande delar av bilpendlingen. Vi föreslår att den lokala och regionala kollektivtrafiken tillförs ökat statligt stöd med 1 000 miljoner kronor 2014 för att verka för ökad andel resande med kollektivtrafik. För perioden 2014–2016 tillför vi sammanlagt 3,3 miljarder kronor för detta ändamål.

För kollektivtrafik i glesbygd tillför vi även genom skattekreditering 2,5 miljarder kronor i statligt stöd under perioden 2014–2016.

Behovet av att färdas snabbt och klimatsmart i våra stora städer växer. Staten bör därför ta ett ökat ansvar för uppbyggande av lokal spårväg och trådbusstrafik. Det bör ske i de tre storstadsområdena och i städer som har 50 000 invånare eller fler, som Umeå, Sundsvall, Gävle, Uppsala, Västerås, Örebro, Eskilstuna, Norrköping, Linköping, Jönköping, Växjö, Lund, Helsingborg och Borås. Vänsterpartiet föreslår riktat stöd till lokal spår- och trådbusstrafik med 700 miljoner för 2014. För perioden 2014–2016 anslår vi sammanlagt 2,7 miljarder kronor.

För att främja utvecklingen av snabbussar, s.k. BRT, anslår vi medel till Trafikverket för att genomföra två systemförsök i lämpliga svenska städer. Anslaget fördelas med 100 miljoner kronor 2014, 300 miljoner kronor 2015 och 300 miljoner kronor 2016.

Ökade stimulansåtgärder behövs även för att koppla ihop vattenburen kollektivtrafik med övriga kollektivtrafiknät. Sjötransporter kan dock genom drift på fossila bränslen ge negativa miljöeffekter. För att utöka kapaciteten

för kollektivtrafik på vatten samt stimulera drivmedel med låg miljöbelastning för dessa transporter anslår Vänsterpartiet 100 miljoner kronor för statlig medfinansiering 2014. För 2015 anslår vi 200 miljoner kronor och för 2016 200 miljoner kronor för samma ändamål.

Vänsterpartiet vill införa försök med avgiftsfri kollektivtrafik i två län/regioner. Försöken ska pågå under en längre tidsperiod (4–5 år). De ska vara kopplade till forskning, där effekterna i vid mening ska studeras och analyseras. Med ett brett och djuplodande utvärderingsunderlag är det lättare att senare fatta lämpliga framtida beslut. Forskningen som kopplas till klimat-taxeförsöket ska bl.a. studera effekterna utifrån klimat- och miljöpåverkan, genusperspektiv, regionalpolitiska konsekvenser, tillgänglighetsaspekter, trafiksäkerhet och hur arbetsutbudet påverkas. Ett fullskaligt försök med klimattaxa, dvs. avgiftsfri kollektivtrafik, i en storstadsregion och ett landsbygds-län bör genomföras. Vi anslår 875 miljoner kronor för detta försök 2014, 1 750 miljoner kronor 2015 och 1 750 miljoner kronor 2016.

För omställning till bussar som drivs med el, hybrid eller bränslecell anslår Vänsterpartiet 200 miljoner kronor per år de kommande tre åren i statligt stöd.

Vänsterpartiet anslår även 200 miljoner kronor per år under perioden 2014–2016 för att stimulera utbyggnad av tankställen för biogas och el. Sverige tappar kraftigt i satsning på elbilar i jämförelse med t.ex. Norge. En förutsättning för en utveckling på området i Sverige är att tillgången på snabb-laddare ökar kraftigt de närmaste åren.

Då behov inom en kort tidsperiod kan uppkomma för hållbara transporter för näringslivet anslår Vänsterpartiet 200 miljoner kronor för 2014 i en flexibel investeringspott för hållbara transportlösningar. Investeringar kan gälla till exempel spår för gruvnäringen eller kombiterminaler. För 2015 och 2016 anslår vi 400 miljoner kronor per år.

För att öka andelen cyklande föreslår Vänsterpartiet att medel anslås för en kommunal cykelpott för ökad statlig finansiering. Vi anslår 200 miljoner kronor år 2014 för en sådan pott för ökad medfinansiering av investeringar i cykelinfrastruktur i kommunerna. För perioden 2014–2016 anslår vi sammanlagt 1,1 miljarder kronor för detta ändamål.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 6 075 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1.2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Vänsterpartiet föreslår inga ändrade anslag för drift av vägar under perioden. För underhåll av järnvägar anser vi att regeringens nivåer fortfarande är otillräckliga de kommande tre åren. Vänsterpartiet föreslår ökat anslag för banunderhåll med 1 200 miljoner kronor för 2014, 1 400 miljoner kronor 2015 och 1 500 miljoner kronor år 2016.

Dessutom tillför vi ökat underhåll för lågtrafikerade banor och kapillärspår med 680 miljoner kronor per år under perioden 2014–2016.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet motsätter sig fortsatt höjda banavgifter så länge flygtrafik och vägtrafik inte betalar för sina fullständiga samhällsekonomiska kostnader. Detta leder till högre kostnader för resenärer och godstransporter. Vi kompenserar därför anslaget för höjda banavgifter med 240 miljoner kronor 2014, 380 miljoner kronor 2015 och 510 miljoner kronor 2016.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 2 120 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1:7 Trafikavtal

Vänsterpartiet avsätter 100 miljoner kronor 2014, 200 miljoner kronor 2015 och 200 miljoner kronor 2016 för att sänka priser för resenärer och gods i Gotlandstrafiken. Detta är steg mot ett system med vägpris för denna trafik.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 100 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1:11 Trängselskatt i Stockholm

Vi avvisar investeringar i Förbifarten och vägbyggen från trängselskatten i Stockholm och minskar anslaget med 687 miljoner kronor för 2014.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en minskning av anslaget med 687 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

1:12 Transportstyrelsen

Vänsterpartiet vill införa konverteringspremie för bilar som konverteras till etanoldrift med 7 000 kronor och 20 000 kronor för biogas eller eldrift. Vi anslår 200 miljoner kronor för detta ändamål 2014.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en minskning av anslaget med 200 miljoner kronor jämfört med regeringen 2014.

Stockholm den 1 oktober 2013

Jonas Sjöstedt (V)

Torbjörn Björlund (V)

Eva Olofsson (V)

Siv Holma (V)

Hans Linde (V)

Mia Sydow Mölleby (V)